

[27] me4 eu
eu4 me životna sredina
ja za evropu evropa za mene

Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Cme-Gov

Kontakt: Kancelarija glavnog pregovarača:
tel: +382 (0)20 225-568; +382 (0)20 246-264
e-mail: kgp@mfa.gov.me; web sajt: <http://www.mvpei.gov.me/>

27 ŽIVOTNA SREDINA

Politika zaštite životne sredine zasniva se na preventivnom djelovanju, suzbijanju štete, zajedničkoj odgovornosti i integriranju zaštite životne sredine u ostale politike EU s ciljem očuvanja biološke ravnoteže.

Crna Gora, kao prva ekološka država definisana Ustavom, u potpunosti je posvećena visokom nivou zaštite životne sredine i očuvanju svoje bogate biološke raznolikosti. Samim tim, pregovore za pristupanje Crna Gora vidi kao dobru priliku za unapređenje zaštite životne sredine kao neophodnog preduslova za sprovođenje principa i standarda održivog razvoja.

PODOBLASTI U OKVIRU OVOG POGLAVLJA

Pravna tekovina obuhvata horizontalno zakonodavstvo, kvalitet vazduha, klimatske promjene, upravljanje otpadom, upravljanje vodama, zaštita prirode, industrijsko zagađivanje, buku, hemikalije i civilnu zaštitu. Ciljevi zaštite životne sredine su zaštita očuvanja zdravlja i života ljudi, kvaliteta ekosistema, zaštita biljnih i životinjskih vrsta i kulturnih dobara čiji je tvorac čovjek, očuvanje ravnoteže i ekološke stabilnosti prirode, racionalno i adekvatno korišćenje prirodnih resursa.

S ciljem ublažavanja negativnog uticaja ljudskog faktora od eksploatacije prirodnih resursa, načelno opredjeljenje je usmjereno na održavanje kvantitativnog nivoa prirodnih bogatstava. To je posljedica saznanja da svaka eksploatacija prirodnih resursa može dovesti do poremećaja ekološke ravnoteže, jer su prirodna bogatstva kvantitativno ograničena i mogu apsorbovati zagađenja i neutralisati štetna dejstva samo do izvjesnog nivoa. S tim u vezi, globalna ekološka ravnoteža svakim danom postaje sve aktuelnija, što nameće potrebu primjene odgovarajućih instrumenata koji djeluju u okvirima tržišta.

Razvoj ove politike nema samo element zaštite životne sredine, već i sadržaj veze i balansa koji je potrebno primijeniti između razvoja, kreiranja i zaokruživanja zajedničkog jedinstvenog tržišta i efekta koji bi pojačani industrijski razvoj i slobodna konkurencija, i želja za napretkom, mogla imati po životnu sredinu. Predviđa se da u pripremi i sprovođenju aktivnosti u oblasti životne sredine Unija dobija obavezu da uzima u obzir raspoloživa naučna i tehnička saznanja, što podrazumijeva stanje životne sredine u različitim regionima EU, potencijalne koristi i troškove preduzimanja mjera i odsustva preduzimanja mjera i ekonomski i društveni razvoj Unije u cjelini. Istovremeno, države članice se ne sprečavaju da održavaju i uvode mjere koje su mnogo strožije od mjera ustanovljenih na nivou Unije sve dok su one kompatibilne sa njenim ukupnim ciljevima. Takav pristup u kreiranju i sprovođenju ove politike, kao i njen obim, ali i troškovi usklađivanja, poseban su izazov za državu koja se priprema za članstvo.

Crna Gora nastoji da sistematski integriše pitanja životne sredine u sve ekonomske sektore i procese donošenja odluka, kao i da posebnu pažnju posveti ulaganju u čiste izvore energije, efikasno sprečavanje i kontrolu zagađenja, minimizaciju otpada i ekoloških rizika, i integraciju ekološki održive prakse u ključnim privrednim aktivnostima u cilju promjene neodrživih obrazaca potrošnje i proizvodnje, s naročitim naglaskom na borbu protiv klimatskih promjena.

GRAĐANSKA ODGOVORNOST ZA ŠTETE NASTALE USLIJED ZAGAĐIVANJA

Osnovni izvor prava EU u oblasti odgovornosti za štete u životnoj sredini je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta o odgovornosti u pogledu prevencije i remedijacije štete u životnoj sredini. Pored ovog izvora prava, u širem smislu bi trebalo voditi računa i o jednom broju međunarodnih ugovora u oblasti životne sredine. Ovo se naročito odnosi na međunarodne ugovore čiji su osnovni predmet regulisanje pitanja građanske odgovornosti za štete nastale uslijed zagađivanja naftom, zatim štete nastale uslijed transporta opasnih supstanci, kao i pitanja građanske odgovornosti u vezi sa štetama nastalim uslijed korišćenja nuklearne energije.

Osnovni subjekti, prema odredbama pomenute Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta su operater, nadležni organi i pravna ili fizička lica koja su oštećena ili imaju interes u vezi sa štetama u životnoj sredini. Postoje dvije vrste mjera: mjere koje se odnose na preventivne aktivnosti u odnosu na štete u životnoj sredini i mjere remedijacije nakon što se šteta u životnoj sredini dogodi.

Prema odredbama ove Direktive „šteta u životnoj sredini“ je definisana tako da obuhvata štete koje se odnose na tri elementa životne sredine: zaštićene vrste i prirodna staništa, štete vodama i štete zemljištu. Opšte je pravilo da je osnovni nosilac troškova aktivnosti prevencije i remedijacije operater. Na osnovu ovih odredbi Komisija je imala mogućnost da predlaže donošenje propisa u različitim oblastima sa ciljem da se obezbijedi zaštita i unapređivanje kvaliteta životne sredine, doprinese zaštiti ljudskog zdravlja i obezbijedi racionalno korišćenje prirodnih resursa.